

prima instanță: A.Andronic
instanța de apel: A.Panov, M.Moraru, A.Minciuna

dosarul nr. 2ra-1803/16

Î N C H E I E R E

21 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului,

Judecător:

Judecători:

Tatiana Vieru

Oleg Sternioală și Valentina Clevadi

examinînd chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Omelcenco Anna,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Omelcenco Alexei împotriva Annei Omelcenco cu privire la rezoluțiunea contractelor de donație și restituirea bunurilor și,

la cererea de chemare în judecată depusă de către Omelcenco Alexei împotriva Annei Omelcenco și Iuliei Papucci, intervenient accesoriu notarul public Cobăneanu Angela privind declararea nulității contractelor de donație,

împotriva: deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 martie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de către Omelcenco Anna și admis apelul declarat de către Omelcenco Alexei, casată hotărîrea Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 30 iunie 2015 și pronunțată o hotărîre nouă, de admitere integrală a cererilor de chemare în judecată și,

a deciziei suplimentare a Curții de Apel Chișinău din 16 martie 2016, prin care a fost dispusă încasarea din contul Annei Omelcenco în beneficiul statului și a lui Omelcenco Alexei a cheltuielilor de judecată,

c o n s t a t ă :

La 06 iunie 2013, Omelcenco Alexei a depus cerere de chemare în judecată împotriva Annei Omelcenco cu privire la rezoluțiunea contractelor de donație și restituirea bunurilor.

În motivarea acțiunii Omelcenco Alexei a indicat că, la 12 iunie 2004 a înregistrat căsătoria cu Omelcenco Anna, iar pe parcursul anilor relațiile lor conjugale erau bune, pînă cînd starea de sănătate a sa s-a agravat.

Din cauza temerii că boala poate fi letală, pîrîta Omelcenco Anna i-a sugerat să-i fie donate toate imobilele ce i aparțineau, pentru a evita pe viitor inițierea cărorva litigii de partajare a averii cu copiii reclamantului, și garantîndu-i în final, că împreună cu fiica sa, Papucci Iulia, va avea grijă de el.

Astfel, susține reclamantul că, de-a lungul anilor 2005-2007, i-a donat soției mai multe imobile și anume: 1/3 cotă-parte din terenul cu suprafața de 0,058 ha cu nr. cadastral 0100513153, casa de locuit individuală cu suprafața de 172,2 mp cu nr. cadastral 010051315301, construcție accesorie cu suprafața de 20,7 mp cu nr. cadastral 010051315302 din str. V. Pogor 6 mun. Chișinău; încăpere locativă cu suprafața de 25,8 mp cu nr. cadastral 010020414602014 din str. A. Mateevici 32, ap. 14; garaj cu suprafața de 26,7 mp cu nr. cadastral 010020414603 din str. A. Mateevici 32; 1/2 cotă-parte din terenul cu suprafața de 0,0738 ha cu nr. cadastral 3157110003 și construcție nefinisată cu nr. cadastral 315711000301 din str. Renașterii 3, s. Ciorescu, com. Ciorescu; încăpere locativă cu suprafața de 24,3 m.p. cu nr. cadastral 010020414602011 din str. A. Mateevici 32, ap. 11; lot pomicol cu suprafața de 0,0604 ha cu nr. cadastral 3136109121 din extravilanul com. Hrușova, r-l Criuleni. Or, asupra imobilelor în cauză au fost încheiate contractele de donație nr. 3967 din 02 iulie 2005, nr. 4125 din 29 iulie 2006, nr. 4127 din 29 iulie 2006, nr. 4839 din 23 septembrie 2006, nr. 5647 din 02 decembrie 2006, nr. 2103 din 15 martie 2007.

Ulterior însă, în anul 2007, Omelcenco Anna a testat fiicei sale Papucci Iulia întreg patrimoniul ei, inclusiv bunurile ce i-au fost donate de către Omelcenco Alexei.

Invocă că, în anul 2008 a atins limita vârstei de pensionare, în context fiind supus mai multor intervenții chirurgicale la coloana vertebrală și operații urologice, iar pârîta nu-și mai onora obligația de susținere și îngrijire a lui. Din contra, aceasta a sustras mai multe surse bănești de pe conturile bancare ale reclamantului, iar în luna decembrie 2012, ca rezultat al unui conflict între părți, pârîta în genere a plecat să locuiască în apartamentul nr. 2 din str. O. Goga 13, mun. Chișinău și în ap. 14 din str. Mateevici 32, mun. Chișinău, refuzînd de a mai duce gospodărie în comun cu dînsul.

La moment reclamantul se întreține de unul singur din pensia de 2500 lei, mărimea căreia este insuficientă pentru achitarea serviciilor comunale, hrană, tratamente medicale etc., domiciliază în imobilul din str. V. Pogor 6, mun. Chișinău și zilnic este supus riscului de a fi evacuat de către pârîtă.

A mai menționat reclamantul că, pe parcursul anilor 2007-2010 a împrumutat de la fiul său, Omelcenco Alexei Alexei, care se află în Franța, suma de 22000 Euro, pe care nu a restituit-o pînă în prezent, iar pentru pârîtă a cheltuit suma de 35000 Euro.

Din considerentul că, Omelcenco Anna refuză de a-l întreține și îngriji, ba mai mult, îl amenință că-l va lipsi de toate imobilele, Omelcenco Alexei a sesizat instanța de judecată cu prezenta acțiune, solicitînd rezoluțiunea contractelor de donație nr. 3967 din 02 iulie 2005, nr. 4125 din 29 iulie 2006, nr. 4127 din 29 iulie 2006, nr. 4839 din 23 septembrie 2006, nr. 5647 din 02 decembrie 2006, nr. 2103 din 15 martie 2007, cu restituirea bunurilor și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărîrea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 24 iulie 2013, cererea de chemare în judecată depusă de către Omelcenco Alexei a fost admisă integral, fiind dispusă rezilierea contractelor de donație prin care Omelcenco Alexei i-a

donat lui Omelcenco Anna bunurile imobile după cum urmează: contractul de donație nr. 3967 din 02.07.2005, avînd ca obiect 1/3 din teren cu suprafața de 0,058 ha, casa de locuit individuală cu suprafața de 172,2 m.p, construcție accesorie cu suprafața de 20,7 m.p., situate în mun. Chișinău, sect. Buiucani, str. Vasile Pogor, nr. 6; contractul de donație nr. 4125 din 29.07.2006, avînd ca obiect: încăperea locativă cu suprafața de 25,8, m.p situată în mun. Chișinău, sect. Centru, str. A. Mateevici 32, ap. 14; contractul de donație nr. 4127 din 29.07.2006, avînd ca obiect: garaj cu suprafața de 26,7, m.p situat în mun. Chișinău, sect. Centru, str. A. Mateevici, 32; contractul de donație nr. 4839 din 23.09.2006, avînd ca obiect 1/2 din terenul cu suprafața de 0,0738 ha și construcție nefinalizată, situate în mun. Chișinău, comuna Ciorescu, sat. Ciorescu, str. Renașterii, 3; contractul de donație nr. 5647 din 02.12.2006, avînd ca obiect încăpere locativă cu suprafața de 24,3 m.p., situată în mun. Chișinău, str. A. Mateevici, 32, ap.11; contractul de donație nr. 2103 din 15.03.2007, avînd ca obiect: lotul pomicol cu suprafața de 0,0604 ha situate în r-nul Criuleni, com. Hrușova, extravilan (vol.I,f.d.84).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 18 decembrie 2013, a fost admis apelul declarat de către Omelcenco Anna, fiind casată hotărîrea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 24 iulie 2013, pricina fiind remisă la rejudecare, în aceeași instanță, în alt complet de judecători (vol.I,f.d.183-184).

Între timp, la 12 decembrie 2013, într-un alt proces distinct, Omelcenco Alexei a depus cerere de chemare în judecată împotriva Annei Omelcenco și Iuliei Papucci, intervenient accesoriu notarul public Cobăneanu Angela privind declararea nulității contractelor de donație.

În motivarea acțiunii Omelcenco Alexei a indicat că, deși Omelcenco Anna cunoștea de existența litigiului privind rezoluțiunea contractelor de donație și contrar măsurilor de asigurare aplicate asupra imobilelor din litigiu, aceasta la data de 26 iunie 2013, 27 iunie 2013 și 03 iulie 2013 a donat o parte din bunuri fiicei sale, Iulia Papucci.

Neavînd în posesie contractele de donație, la 24 august 2012 și 04 ianuarie 2013, pîrîta a publicat în Monitorul Oficial anunț despre pierderea contractelor de donație, deși aceasta cunoștea cu certitudine despre aflarea contractelor în original în posesia reclamantului.

Afirmă reclamantul că, la 24 aprilie 2013, pîrîta a obținut duplicatul contractelor de donație și o parte din bunurile transmise ei de către Omelcenco Alexei le-a transmis fiicei sale, Papucci Iulia.

Reclamantul invocă nulitatea contractelor de donație nr. 1799 din 26 iunie 2013, nr. 1802 din 26 iunie 2013, nr. 1818 din 27 iunie 2013 și nr. 3439 din 03 iulie 2013, conform art. 232 Cod civil, în cazul în care obiectul contractelor date se aflau sub interdicție judecătorească la momentul înstrăinării lor, motiv pentru care a sesizat instanța de judecată cu prezenta acțiune.

Solicită reclamantul Omelcenco Alexei, declararea nulității contractelor de donație nr. 1799 din 26 iunie 2013, nr. 1802 din 26 iunie 2013, nr. 1818 din 27 iunie 2013 și nr. 3439 din 03 iulie 2013.

Prin încheierea protocalară a Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 29 mai 2014, pricinile civile enunțate au fost conexate într-o singură procedură (vol.II,f.d.59).

După rejudecare, prin hotărîrea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 30 iunie 2015, cererea de chemare în judecată depusă de către Omelcenco Alexei a fost admisă parțial, fiind dispusă rezoluțiunea contractelor de donație nr. 3967 din 02 iulie 2005 și nr. 4839 din 23 septembrie 2006, cu restituirea în proprietatea lui Omelcenco Alexei a 1/3 cotă-parte din terenul cu suprafața de 0,058 ha, cu nr. cadastral 0100513153; casa de locuit individuală cu suprafața de 172,2 mp, cu nr. cadastral 010051301; construcția accesorie cu suprafața de 20,7 mp, cu nr. cadastral 010051315302 din str. V. Pogor 6, mun. Chișinău; 1/2 din terenul cu suprafața de 0,0738 ha, cu nr. cadastral 3157110003 și construcția nefinalizată cu nr. cadastral 315711000301 din str. Renașterii 3, s. Ciorescu. S-a încasat din contul Annei Omelcenco în beneficiul lui Omelcenco Alexei cheltuielile de judecată cu titlu de taxă de stat în sumă de 1000 lei și cu titlu de cheltuieli de asistență juridică în sumă de 2000 lei, iar în beneficiul statului taxa de stat de 22500 lei. În rest, acțiunea cu privire la rezoluțiunea contractelor de donație a fost respinsă. A fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată a lui Omelcenco Alexei împotriva Annei Omelcenco și Iuliei Papucci, intervenient accesoriu notarul public Cobăneanu Angela privind declararea nulității contractelor de donație. S-a încasat din contul lui Omelcenco Alexei în beneficiul Annei Omelcenco cheltuielile de asistență juridică în sumă de 3000 lei, iar în beneficiul lui Papucci Iulia suma de 5000 lei (vol.III,f.d.38-39).

Nefiind de acord cu hotărîrea enunțată, atât Omelcenco Alexei, cât și Omelcenco Anna au declarat apel.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 16 martie 2016, a fost respins apelul declarat de către Omelcenco Anna și admis apelul declarat de către Omelcenco Alexei, casată hotărîrea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 30 iunie 2015 și pronunțată o hotărîre nouă, de admitere integrală a cererilor de chemare în judecată, fiind dispusă rezoluțiunea: contractului de donație nr. 3967 din 02.07.2005, încheiat între Omelcenco Alexei și Omelcenco Anna, având ca obiect 1/3 din terenul cu suprafața de 0,058 ha, nr. cadastral 0100513.153, casa de locuit individuală cu suprafața 172.2 m.p., nr.cadastral 0100513.153.01, construcția accesorie cu suprafața 20,7 m.p., nr. cadastral 0100513.153.02, situat pe adresa: mun. Chișinău, sect. Buiucani, str. Vasile Pogor 6; contractului de donație nr. 4125 din 29.07.2006, încheiat între Omelcenco Alexei și Omelcenco Anna, având ca obiect încăperea locativă cu suprafața de 25,8 m.p., nr. cadastral 0100204.146.02.014, situat pe adresa: mun. Chișinău, sect. Centru, str. A. Mateevici 32, ap. 14; contractului de donație nr. 4127 din 29.07.2006, încheiat între Omelcenco Alexei și Omelcenco Anna, având ca obiect garajul-box cu suprafața de 26,7 m.p., nr. cadastral 0100204.146.03, situat pe adresa: mun. Chișinău, sect. Centru, str. A. Mateevici 32; contractului de donație nr. 4839 din 23.09.2006, având ca obiect 1/2 din terenul cu suprafața de 0,0738 ha, nr. cadastral 3157110.003 și construcția nefinalizată, nr.cadastral 3157110.003.01, situate pe

adresa: mun. Chișinău, comuna Ciorescu, str. Renașterii 6; contractului de donație nr. 5647 din 02.12.2006, având ca obiect încăperea locativă cu suprafața de 24,3 m.p., nr. cadastral 0100204.146.02.011, situat pe adresa: mun. Chișinău, sect. Centru, str. A. Mateevici 32, ap.11; contractului de donație nr. 2103 din 15.03.2007, încheiat între Omelcenco Alexei și Omelcenco Anna, având ca obiect lotul pomicol cu suprafața de 0,0604 ha., nr. cadastral 3136109.121, situat pe adresa: r-nul Criuleni, comuna Hrușova.

S-au declarat nule: contractul de donație nr. 1799 din 26 iunie 2013, încheiat între Omelcenco Anna și Papucci Iulia, având ca obiect încăperea locativă cu suprafața de 25,8 m.p., nr. cadastral 0100204.146.02.014, situat pe adresa: Chișinău, sect. Centru, str. A. Mateevici 32, ap. 14; contractul de donație nr. 1802 din 26.06.2013, încheiat între Omelcenco Anna și Papucci Iulia, având ca obiect apartamentul nr. 11 din str. Mateevici 32, cu suprafața totală de 24,3 m.p., cu nr. cadastral 0100204.146.02.011; contractul de donație nr. 1818 din 27 iunie 2013, încheiat între Omelcenco Anna și Papucci Iulia, având ca obiect garajul-box cu suprafața de 26,7 m.p., nr. cadastral 0100204.146.03, situat pe adresa: mun. Chișinău, sect. Centru, str. A. Mateevici 32 și contractul de donație nr. 3439 din 03 iulie 2013, având ca obiect lotul pomicol cu suprafața de 0,0604 ha, nr. cadastral 3136109.121, situat pe adresa: r-1 Criuleni, comuna Hrușova (vol.III,f.d.208-209).

Prin decizia suplimentară a Curții de Apel Chișinău din 16 martie 2016, s-a încasat din contul Annei Omelcenco în beneficiul lui Omelcenco Alexei taxa de stat achitată la depunerea acțiunii în sumă de 2600 lei, la depunerea apelului în sumă de 2114 lei și cheltuielile de judecată pentru acordarea asistenței juridice în sumă de 5000 lei, iar în total suma de 9714 lei. Suplimentar, s-a încasat din contul Annei Omelcenco în beneficiul statului taxa de stat neachitată de către Omelcenco Alexei la depunerea acțiunilor în sumă de 22400 lei (vol.III,f.d.221).

Invocând ilegalitatea deciziilor enunțate, la 07 iunie 2016, Omelcenco Anna a declarat recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea actelor judecătorești pronunțate la caz, cu remiterea pricinii la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecători.

În susținerea recursului s-a indicat că, la examinarea pricinii instanțele de judecată au interpretat eronat normele de drept material, nefiind constatate și elucidate pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii.

La fel s-a indicat că, la caz, decizia instanței de apel este ilegală și neîntemeiată și care urmează a fi casată, pe motiv că nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată și s-a interpretat în mod eronat legea.

În rezultat, instanțele ierarhic inferioare s-au eschivat de la exercitarea obligației impusă prin lege, de îndeplinire a actului de justiție, au examinat superficial circumstanțele cauzei, nu au intrat în esența litigiului și nu au apreciat toate circumstanțele și probele existente ale cauzei, pronunțând hotărâri ilegale și neîntemeiate de admitere integrală a acțiunilor, astfel fiindu-i încălcat în mod direct dreptul la judecarea în mod echitabil a cauzei (vol.IV,f.d.2-29).

La 21 iulie 2016 și, respectiv la 29 iulie 2016, Omelcenco Alexei a prezentat referințe la recursul declarat de către Omelcenco Anna, în care a invocat caracterul neîntemeiat al acestuia, solicitând respingerea recursului ca inadmisibil.

Sușține intimatul că, recurenta Omelcenco Anna nu a invocat careva temeuri care să se încadreze în prevederile art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC, considerând decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe întemeiate și legale.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din actele pricinii rezultă că, decizia recurată a fost pronunțată la 16 martie 2016 (vol.III,f.d.208-209), iar recursul a fost depus la 07 iunie 2016 (vol.IV,f.d.2), însă la dosar nu există date referitoare la recepționarea de către recurentă a deciziei motivate a Curții de Apel Chișinău din 16 martie 2016.

Astfel, prin prisma prevederilor art. 434 alin. (1) CPC, instanța de recurs constată că recursul depus de către Omelcenco Anna a fost declarat în termen.

Examinînd temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii și a referinței depuse de către Omelcenco Alexei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul declarat de către Omelcenco Anna, urmează a fi declarat inadmisibil.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Totodată, conform art. 432 alin. (2) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; a interpretat în mod eronat legea; a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Iar potrivit art. 432 alin. (3) CPC, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Alin. (4) al articolului enunțat prevede expres că, săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin. (2), (3) și (4).

Sub aspectul acestor prevederi legale, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Omelcenco Anna, este declarativ, or, acesta nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC, care să justifice afirmația de ilegalitate a deciziei instanței de apel.

Mai mult decât atât, călăuzindu-se de prevederile art. 440 CPC, Colegiul a constatat existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433 CPC și anume lit. a), care expres prevede că cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Argumentele invocate în cererea de recurs depusă de Omelcenco Anna, poartă un caracter declarativ, nefiind posibilă determinarea aspectului de legalitate al deciziei instanței de apel ce urmează a fi supus controlului judiciar.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Cele relatate mai sus derivă și din dispoziția articolului 13 din Convenția Europeană, care reglementează expres că, recursul trebuie să fie unul „efectiv”, atât în practică, cât și în drept. Un astfel de recurs este cerut pentru pretențiile care pot fi considerate ca fiind „serioase și legitime” conform Convenției (*a se vedea c. Mitropolia Basarabiei și alții vs. Moldova, nr.45701/99, §137, ECHR 2001-XII, c. Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991 și c. Rebait și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995*).

Astfel, reieșind din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Omelcenco Anna, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin.(2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Recursul declarat de către Omelcenco Anna, se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
Judecător:

Tatiana Vieru

Judecători:

Oleg Sternioală

Valentina Clevadi